

1. ВОВЕД

Ефикасното функционирање на секој деловен деловен систем зависи од тоа како со него се управува. Менаџерите се принудени да носат и спроведуваат определени одлуки со коишто ќе се регулира нормалното функционирање и реализирање на корективните акции на сите нивоа. Во процесот на деловно одлучување, што суштински се карактеризира со меѓусебна зависност на одлуките, субјектот на одлучување врши анализа и проценка на очекуваните економски ефекти од одлуката што има намера да ја донесе. Колку анализата е поточна и покомплексна, толку поголема е веројатноста дека одлуката ќе ги произведе бараните ефекти. Логично е да се наметнува потребата од донесување на такви одлуки што ќе бидат во функција на ефикасното деловно одлучување.

Меѓутоа, проблемите со коишто секојдневно се соочуваат субјектите стануваат многу покомплексни, бидејќи околностите и претпоставките за донесување одлуки толку брзо се менуваат, што станува сè потешко однапред да се согледаат сите, особено долгорочните аспекти и последици од одделните одлуки во процесот на управувањето.

Во современите деловни системи појавите, процесите и врските стануваат сè посложени и подинамични, и тоа како резултат на сè поинтензивниот техничко-технолошки прогрес, концентрацијата на производството, развојот на автоматските информациски системи, примената на компјутерската техника и сл.

Интензивниот технички прогрес, продлабочувањето на поделбата на трудот, концентрацијата на производството, развојот на автоматските информациски системи, брзиот развој на информациската техника и технологијата и тн., неминовно ја наметнаа потребата од ефикасно деловно одлучување. Големиот број променливи и параметри што треба да се земат предвид при управувањето со системите и процесите неопходно

наметнуваат користење на низа математички и статистички методи, како и модели поткрепени со компјутерско обезбедување.

При користењето на овие методи често се наидува на тешкотии во пресметките, но со појавата на моќните и релативно пристапни микрокомпјутери методите сè помасовно се користат. Математичкото програмирање е дел од квантитативните методи, што денес имаат голема примена. Појавата на деловните информациски системи (MIS-Management Information System) овозможи успешна примена на моделите од математичкото програмирање и интеграција на овие методи со базите на податоци.

1.1. ДЕФИНИРАЊЕ НА ПРОБЛЕМОТ

Последниве четири децении се карактеристични според широката употреба на сметачите во обработката на деловните податоци. Системите за поддршка на одлучувањето го користат развојот на современите информациски технологии. Тие помагаат, но не го заменуваат одлучувањето. Тие можат да ја вклучат селекцијата и анализата на податоците од базата на податоци на деловниот субјект, притоа користејќи одделни модели за предвидување на резултатите, техниките на оптимизација и тн. DSS им даваат информации на менаџерите при одлучувањето во полуструктурирани и неструктурирани ситуации. Бидејќи развојот на системот за поддршка на одлучувањето е определен од типот на процесот за донесување одлуки, како и од информациските потреби на оние кои ги донесуваат одлуките, корисниците на информациите имаат значајна улога во дизајнирањето на овие системи. DSS се развиваат со помош на јазици од четвртата генерација, пресметковни програми за табеларни истражувања, системски алатки и јадра, како и генератори на програмите. Системите за поддршка ја наметнуваат потребата од посебни софтверски решенија за помош на